

L'ucmajor

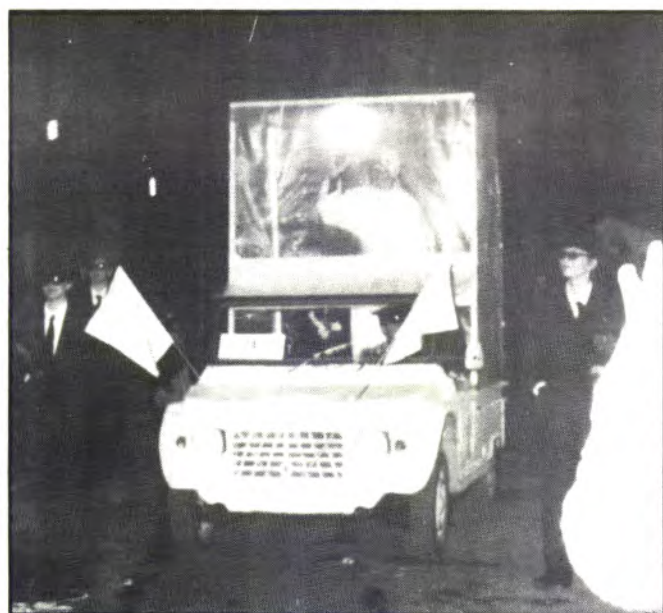
MARÇ 85

de pinte en ample

Número 43 - Preu: 80 Ptes.

LES NOSTRES POSSESSIONS

GALDENT, ELS VESTIGIS D'UN PASSAT ESPLENDOROS

EXITOSA RUA

**PER QUE EL PUIG
DE RANDA FA UN
COMELLAR?**

SUPER DERESA

Avd. Cavaller Ramon Santmartí

(cantonada C. Sant Francesc)

EDIFICI DERESA - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR

AGRAÏM LA RESPOSTA DELS LLUCMAJORERS

***ENS VISITI, SERA ATES PELS MILLORS
PROFESSIONALS DE CADA RAM**

---

*TOT D'UNA MAXIMA QUALITAT

---

*TOT AL PREU MES BAIX DEL MERCAT

***FACI LES SEVES COMPRES EN UN AMBIENT
AGRADABLE I FAMILIAR**

**SUPER DERESA - El Supermercat de Lluçmajor per a tota
Mallorca**

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350-1981
Any III

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Llucmajor

INFORMACIO I
PUBLICITAT:
Carrer Esperança, 2
(Llucmajor)

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies.

COL.LABOREN:
Joana Artigues
Francisca Barceló
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Bartomeu Font
Antoni Garau
Miquel A. Giménez
Coloma Julià
Miquel Mascaró
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias
Arnau Tomàs
Pere F. Torrents
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col.laboren
Jaume Clar
Joan Clar Coll
Joan B. Garau
Jaume Manresa
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES
M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60

EL PENSAMENT DE LA
REVISTA S'EXPRESSA
NOMES A TRAVES DE
L'EDITORIAL

Conèixer i estimar l'entorn

A les pàgines centrals del present número apareix el primer d'una llarga sèrie de reportatges que un equip de redacció de "Llucmajor de pinte en ample" s'ha proposat de realitzar sobre les nombroses possessions de l'extens terme llucmajorer.

No es tracta d'un treball tècnic i històric meticulós, sinó d'un intent d'aproximació a una realitat que forma part del nostre entorn i que, tal vegada pel fet d'estar tan pròxima, ens passa quasi desapercebuda.

El propòsit de l'equip responsable és únicament i exclusiva el d'oferir als nostres lectors una constància gràfica i documental d'aquestes cases de possessió, cada una de les quals, en el seu moment va tenir un petit però impor-

tant paper en la història de Llucmajor. Els reportatges seran el resultat d'una passejada pels nombrosos camins de sa Marina i d'altres punts del terme, acompanyats d'una sèrie de dades històriques i detalls passats i actuals de les edificacions.

Després de conèixer la realitat d'aquests monuments llucmajorers, la majoria representants d'un passat millor i ara testimonis muts, malgrat unes poques excepcions, d'un present protagonitzat per la degradació i l'abandonament, volem oferir l'oportunitat de despertar la curiositat de les joves generacions per tal que recordin i estimin aquestes edificacions, les quals, disperses en una vasta extensió de terrenys, donaren recer i estatge a tantes generacions de llucmajorers.

NOTICIES LOCALS

MANIFESTACIO CONTRA SA BASE MILITAR DE S'AGUILA

Concentració a sa plaça de Lluçmajor dia 19 de març a les 17,00 h.

L'itinerari previst de sa manifestació és el següent: plaça, carrer Bisbe Taxaquet, passeig Jaume III, ronda Migjorn, carrer d'es Convent, carrer de Campos, carrer de sa font, plaça. També hi haurà, després, diverses actuacions musicals.

Coordinadora S'Aguila lliure

CONTRA LES AGRESSIONS A LA PREMSA

Davant la sèrie d'agressions de què han estat objecte el local social de la revista "S'Arenal" i el cotxe del seu director, en Mateu Florit, la Junta Directiva de l'"Associació de Premsa Forana" i les revistes que publiquin aquesta nota, a proposta del setmanari "Felanix" fan públic el seu rebuig de la violència envers els mitjans de comu-

nicació, ahora que defensen la llibertat d'expressió com única via per resoldre les diferències de parer.

"LLUCMAJORER, COMPRA EN EL TEU POBLE"

L'Associació Comarcal d'empresaris de Lluçmajor ha fet imprimir sota el patrocini de la Caixa de Balears "SA NOSTRA" mil cartells i tres mil pegatines amb la llegenda:

"Lluçmajorer, compra en el teu poble"

A més ha aconseguit que l'Ajuntament pagui un estudi per conèixer les possibilitats d'èxit que podrà tenir a Lluçmajor la realització d'un polígon Industrial.

DIMISSIONS A L'EXECUTIVA LOCAL DEL PSOE.

El passat 17 de febrer els socialistes celebren una assemblea per tal d'eleger els delegats locals que anirien al proper Congrés de la Federació Socialista Balear.

Com sabem, darrerament dins el partit existien dues tendències: Autonomia i Socialisme i l'oficialista, la qual compta amb el suport de la regidoria de Lluçmajor.

No obstant això, Autonomia i Socialisme va aconseguir 8 dels 11 delegats. Després d'aquest resultat el Sr. Macià Stela, secretari de l'executiva va presentar la dimissió i se solidaritzaren amb ell els senyors Tomàs Garcias, Llorenç Mascaró, Joan Caldés i Jerònia Vich, membres de l'executiva i de la línia oficialista. En canvi no s'hi solidaritzaren Damià Fullana, Antoni Mas, Josep Sacares i Magdalena Garau, pertanyents també a l'executiva passada però d'acord amb Autonomia i Socialisme.

En una propera assemblea de dia 24 va sorgir una comissió gestora formada per: Antoni Garcias, Joaquim Liras i Miquel Sacares, la qual regirà els destins de l'agrupació llucmajorera fins després de la celebració del congrés de la F.S.B.

Dojo Kodokan de Lluçmajor

ELS OFEREIX: JIU-JITSU, JUDO, GIMNASTICA DE MANTENIMENT I RELAX, AERÒBIC, GIMASTICA DE MUSCULACIO, ETC.

GIMNASTICA I RELAX

GIMNASTICA

AERÒBIC

JIU-JITSU

DEFENSA CONTRA PERALS FINANSIERS, ENTRA BINAJE YOMAMA SAN HACC-GEEI

S'INFORMI
AL Carrer Major, 39
LLUCMAJOR
o al Tel. 21 14 28
des de les 17 hores

INAUGURADA LA NOVA RESIDENCIA PER A LA TERCERA EDAT.

Diumenge dia 28 de febrer es va procedir a la inauguració de la nova residència per a persones majors, construïda a la casa del carrer de Sa Font, donada per Margalida Puigserver Amengual. Assistiren a aquest acte el president de la Comunitat Autònoma, Gabriel Cañellas; el delegat del Govern, Carlos Martín Plasencia; el senador Antoni Ramis; el president del Parlament, Antoni Cirrol; i els consellers d'Indústria, Sanitat i Seguretat Social, i d'Interior; el Consistori llucmajorer i representants de les distintes formacions polítiques.

Després dels protocolaris parlaments i del descobriment de plaques commemoratives, autoritats i assistents varen recórrer les distintes dependències de la residència. L'immoble consta de tres plantes de les quals

ara n'entrarà una en funcionament, més una sèrie de serveis comuns.

Les altres dues estaran probablement ultimades en el proper mes d'abril. El cost de les obres d'acondicionament i d'equipament s'abordanen entre el Consistori llucmajorer i la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social.

Posteriorment les autoritats varen visitar el domicili de la donant Margalida Puigserver. Durant tota la jornada del diumenge la presència de llucmajorers que visitaren les dependències de la residència va ser constant, durant aquesta visita la gent elogiava la nova obra. El nou centre tindrà una capacitat de diversos trenta places i serà regentat per les germanes de la Caritat. Quant a l'aspecte econòmic, els residents pagaran d'acord amb les possibilitats de la pensió que rebin.

F.V.F.

REUNIO DEL PRESIDENT CAÑELLAS AMB LA PREMSA FORANA.

El primer dissabte de febrer va tenir lloc a Sant Joan una reunió de representants de les publicacions integrades a l'Associació de Premsa Forana amb el president del Govern Autònom, Sr. Gabriel Cañellas. Aquesta reunió ha substituït la trobada nadalenca que des de feia alguns anys se celebrava al Consolat de Mar. La intenció d'aquests encontres és la de mantenir un contacte previ a la concessió de subvencions i una convivència entre totes les revistes i la primera autoritat de les illes. En el transcurs de l'acte es va fer entrega d'una placa a les dues revistes que enguany han complert el 25

aniversari, "Bellpuig" d'Artà i "Perlas y Cuevas" de Manacor. Després del sopar, el president de "Premsa Forana", Carles Costa, va fer un parlament en el transcurs del qual va comentar la labor que pretén fer la premsa dels pobles. Finalment, el Sr. Cañellas també es va dirigir als assistents encoratjant-los a continuar la tasca al front de les respectives publicacions. Presidiren l'acte, a part del Sr. Cañellas, el Secretari General de Presidència, Sr. Lozano; el batle de Sant Joan, Sr. Barceló; la cap de premsa del Govern Autònom, Sra. Gayà; el president i el vice-president de l'Associació de Premsa Forana, Srs. Costa i Mulet i l'assessor del Govern per a qüestions de premsa forana, Sr. Cortès.

TAULA RODONA SOBRE LA PROBLEMATICA DE LA CAÇA.

El divendres, dia 1 de març va tenir lloc al saló d'actes de l'Ajuntament una Taula Rodona, seguida de col·loqui sobre el tema: "Problemàtica de la caça". Aquesta taula rodona va ser organitzada per la Societat de Caçadors i patrocinada per l'Ajuntament.

Hi intervingueren: el

Hi intervingueren: el cap de SECONA, M. Castelló; el President de la Federació Territorial de Caça, J.Ll. Prim; un biòleg de SECONA, J. Mayol; el conseller provincial de caça, P. Vidal; el president del GOB, Xavier Pastor; un representant de les caceres privades, M. Munar; R. Pizà i M. Oliver, campions de caça; L'armer B. Mayol i com a moderador, G. Lladó.

"laCaixa"

CAIXA
DE
PENSIONES

S'Arenal**Carnaval i altres herbes**

Per Tomeu Sbert

CARNAVAL.-El Carnaval 85 novament constituï una autèntica manifestació de gran festa. Molta de gent, centenars de participants al diferents concursos anunciats, un centenar llarg de trofeus i bona organització. Coordina l'Associació d'Hotelers i es contà amb especials col·laboracions oficials per a fer aquesta diada d'autèntica promoció i per a alegria de turistes i residents. La llarga caravana començà devers el Club Nàutic S'Arenal per seguir fins a la Plaça de les Meravelles, on un competent jurat elegí els guanyadors i a més es varen oferir gratuïtament begudes i menjues per a tothom, amb actuació de bandes de música, xeremiers, comparses i altres tipus de concerts per alegrar el ja de per sí bulli-

ciós i caldejar ambient.

***

BILLAR.-El destacat billarista i president de la Federació de Billar Balear, Pere Nadal, va actuar en pla exhibicionista, en el denominat "Bar los Caracoles" i va obtenir un èxit més en la seva llarga història. El mateix vespre, Pere Nadal, declarà inaugurat un torneig del noble i artístic deport billarístic. Va coordinar Juan Jaume Salas i els participants són set, a una sola volta i de caracter individual, a 100 caramboles.

***

MERCAT.-Arriba primavera i el mercat de la Plaça Major torna a augmentar de venedors i gent que acudeix a veure-ho, i en particular el dijous en què són

centenars els firers que acudeixen a vendre. Després els mesos d'estiu la cosa s'infla encara més i hi tenim quasi de tot, de bo i de dolent. Perquè els "carteristas" també s'acosten a veure si feran "carrera". Serà necessari més vigilància i atencions. El tinent de batle Joan Pirelló i una comissió municipal han fet un nou estudi i pareix que hi haurà innovacions, totes pensades a millorar en benefici comú.

***

CONSELL INSULAR.-Serà inclòs en el Pla Provincial d'Obres i Serveis del Consell Insular de Mallorca, a efectes d'ajuda econòmica, un projecte d'enllumenat nou de Son Verí (Zona Comercial) com també el de la Ronda Migjorn llucmajorera. L'important i noticiable per a S'Arenal és que això de llum públic ara pega millor que anys passats, en què així estava més descuidat i en particular la denominada part alta.

***

REUNIO ARTISTICA.-En el domicili particular de Joana Gamundí de Riera, professora de piano, va te-

nir lloc una reunió artística a la qual fórem convidats. Actuaren Paquita Canyellas, cantant i recitant algunes poesies: Magdalena Servera, que també va interpretar poesia de diferent estil: Maria Canyellas, que va posar simpàtiques notes d'humor contant coses boniques i la mateixa Joana Gamundí, que estrenava piano nou, ens delectà amb selectes interpretacions del seu repertori.

***

SUB-PARC DE BOMBERS.-Aquest dia 1 de març ha acabat el termini per a presentar projectes a l'Ajuntament de Palma, per a construir un edifici destinat a Sub-Parc de Bombers a la zona arenalera.

Aquest edifici es construirà a un solar existent al carrer Marbella, just devora l'actual edifici de l'Associació d'Hotelers. El solar té 750 metres quadrats. La regidora de l'Ajuntament ciutadà, Marta Llompart per una part i Bartomeu Sbert com a gerent dels hotelers per l'altra, ens manifestaren que es pretén que aquest Sub-Parc se subastin les obres devers el mes de maig i que les dites obres començassin abans d'acabar l'estiu.

Una millora important.

CA'N MATIES

BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES

BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

JOIERIA - RELLOTGERIA Born, 7 Tel. 66 02 75
COMPOSTURES

Olegario

TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

SOM LA RADIO QUE MES S'ESCOLTA

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que informa i entretén. Aquesta és la ràdio que feim a RADIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment populars. Programes per escoltar i parlar. RADIO POPULAR

O.M. 1.224 KHz
F.M. 97.5 MHz.

RADIO POPULAR COPE

LA RADIO ENCESA

Un bé per a la nostra Rua

(Redacció).- Si als diaris provincials s'ha parlat, fins a fartar, de la pobresa i manca d'imaginació de la Rua per excel·lència, la Rua de Ciutat, a nosaltres ens cap la satisfacció de parlar de la nostra Rua com d'un vertader èxit.

La cosa ja es veia venir des de temps enrera. L'any passat la participació ja va ser nombrosa i va desbordar les previsions que els organitzadors havien fet.

La desfilada de carrosses i de comparses va ser tal que quan pujant des del carrer Bisbe Taixaquet voltaren la plaça, no varen poder sortir a causa que les que encara arribaven les impediaven la marxa.

Enguany, des d'unes setmanes abans, el poble ja respirava un aire de bulla i de trui que feia pensar amb una Rua millor que l'anterior. Les previsions no foren equivocades i el nombre i qualitat de les carrosses fou molt superior que la de l'any passat. Les participacions dels Col·legis va ser gran i moltes d'entitats culturals, recreatives i associacions hi participaren.

Hi va haver representacions per a tots els gusts, les quals anaren des de la finura i el bon gust de la carrossa anomenada "Glorieta" (3r. premi a la Rua ciutadana) fins a la gràcia de la carrossa del malalt amb bací, Cor de Jesús i tot, passant per la del Papa que, juntament amb els dos frares foren les que donaren més que parlar a la molta

gent que es reuní a plaça i als seus voltants.

Les diferents escoles amb les comparses, on es veia la mà dels nins en l'elaboració de caparrots i disfreses, foren també una de les atraccions més celebrades de la Rua, sobretot per als pares i padrins.

Perquè hi hagués una representació de totes les edats de la gent de la nostra ciutat, des de la carrossa de la Guarderia Municipal, tota de pallasets, només va mancar la participació de l'Associació per a la Tercera Edat. Participació de la qual s'havia parlat i que era molt esperada perquè són les persones que tenen més experiència en festes d'aquesta classe perquè abans

dels quaranta anys de dictadura ja anaven a les grans festes que s'organitzaven en motiu dels Darrers Dies. Esperam que s'animin i que l'any que ve no hi faltin.

A més de totes aquestes lloances, i tan sols amb ànim de crítica constructiva, volem dir el que no ens ha agradat tant.

Com ja es va apuntar a les reunions preliminars, creim que l'itinerari de la rua és massa llarg. Si continua això matarà la participació de les comparses (que van a peu). Comparses que han estat marginades a l'hora d'esser subvencionades.

Amb les subvencions a balquena per als qui qualquen, hi ha el perill que fins i tot els que,

pel que es vol representar haurien d'anar a peu, s'enqualquin en uns quants remolcs, i a cobrar s'ha dit. Creim que per devers l'Ajuntament les nafres són fresques (recordem les subhastes d'ovelles) per tornar treballar amb la mateixa pedra.

I, finalment, voldríem recordar les paraules del batle de Ciutat quan va dir que si la Rua no havia anat bé era perquè el poble ho havia volgut així, ja que és una festa popular per excel·lència, en la qual l'Ajuntament només ha d'intervenir quan les distintes entitats que hi participen i l'organitzen, demanin col·laboració, Institucionalitzar la festa, seria robar-la al poble.

Muebles JAUME
 Convento, 109 - Tel. 66 03 50
 LLUCMAJOR (MALLORCA)

25 ANIVERSARI

FOTO CLAR
 Perfumeria

Reportatges, Fotos d'estudi
 carnets...

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFQUES
 VENDA DE CARRETES...

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

Amb motiu de la retransmissió del partit de futbol entre el Barça i l'Atlètic

El «boom» de la TV-3 va arribar a Lluçmajor

La retransmissió per TV3 de l'encontre de futbol entre el F.C. Barcelona i l'Atlètic de Madrid el passat dia 16 de febrer, va donar lloc a un insòlit fenomen a Mallorca: el desplaçament i posterior concentració massiva d'aficionats els quals acudiren a diversos llocs des d'on es podia captar l'emissió catalana. Així, Lluçmajor, igual com Valldemossa, i Selva varen ser els objectius d'aquesta "peregrinació" esportiva cap a les ones de TV3.

El fet ha coincidit amb la polèmica arrel de la iniciativa de Voltor S.A. per aconseguir que l'emissió de TV3 arribi a Mallorca. El fenomen succeït prova fins a quin punt existia expectació no només per seguir el partit de futbol, sinó també per accedir a una retransmissió en català, i al mateix temps, connectar amb la quasi mítica TV3 que reben algunes localitats sense la necessitat del repetidor de Voltor.

Idò bé, en el cafè "Colon", al Casino "La Vila" i en d'altres punts de Lluçmajor varen ser cita obligada de llucmajorers i forans per seguir les iniciatives del partit de futbol. Espectacle que va estar a punt d'anar en orris en aquells locals de retransmissió dels quals depenia de l'antena amplificadora de l'establiment "Elèctrica Calafat" ja que algun desaprensiu va

El bar Colon augmentà la seva clientela habitual (Fotos Lorenzo)

Les imatges de TV3 arriben amb nitidesa a Lluçmajor.

pujar al terrat amb unes estenalles en la mà per tallar el fil i impedir d'aquesta manera que les imatges de la televisió catalana arribassin als punts on s'havien concentrat els llucmajorers.

D'altra banda, l'exclusi-

sivitat de les imatges no es redueix als establiments públics. Nombrosos ciutadans aconsegueixen captar el serial als seus propis dominis particulars, no amb la mateixa perfecció però sí el suficient per seguir les

emissions que, segons sembla arriben directament des del repetidor que TV3 té instal·lat a Tortosa. Queda idò ben patent que iniciatives com la d'en Cristòfol Calafat, pioner a la ciutat a captar l'emissió catalana, deixen en ridícul el conseller de Cultura, senyor Gillet, i d'altres governants que persisteixen en la seva idea de mantenir una postura d'obstaculitzar la recepció de les emissions a l'Illa.

Les imatges arriben amb tota nitidesa a la nostra ciutat i, en el cas de la retransmissió esportiva que ens ocupa, cal ressenyar que els aspectes tècnics d'aquesta varen ser quasi bé perfectes. Uns diàlegs en català del carrer—sense termes recercats— així com una certa agilitat en les imatges que no poden tenir enveja de la televisió estatal. De la mateixa manera, destaca un original ús de la publicitat amb l'objectiu de cobrir el màxim del pressupost per aquest capítol d'ingressos.

Paradoxalment per poder contemplar les imatges de TV3 es va enregistrar una autèntica peregrinació de palmesans cap a la part forana que, de moment, monopolitza el privilegi de poder connectar, malgrat els impediments oficials, directament amb la televisió catalana.

Francesc Verdera.

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

L'Obra Cultural replica unes declaracions atribuïdes a Martin Plasència sobre TV-3

Per considerar inexactes i greument perjudicials per al projecte de l'Obra Cultural Balear les declaracions atribuïdes al delegat del Govern a les illes, publicades en requadre a la primera pàgina del "Diario de Mallorca" el 14 de febrer passat, ens agradaria puntualitzar:

1.- Que el delegat del Govern a les Balears va deixar ben clar el seu criteri que les actuals activitats de "Volor-3" són completament legals.

2.- En quant a l'eventual necessitat de llicència administrativa per a la posada en funcionament del repetidor d'Alfàbia per difondre un senyal de TV-3 de Catalunya que ja es rep a Mallorca, celebrarem en breu termini una entrevista amb el Director General de Mitjans de Comunicació Social, Sr. Virseda, gestio-

nada pel propi Delegat del Govern, en la qual aportarem informació exhaustiva, que ara estem completant, sobre els aspectes legal, tècnic i cultural del nostre projecte, que, en funció d'estar mancat de precedents administratius, requerirà un estudi previ i particular, abans d'un pronunciament exprés de l'administració.

3.- Dubtam molt que el Delegat del Govern hagi pogut prejudicar sobre el sentit d'una resolució d'un expedient que ni s'ha obert ni se sap en definitiva si s'obrirà perquè la nostra activitat final pot resultar perfectament ajustada a la legalitat.

4.- El que és absolutament cert és que l'Obra Cultural Balear seguirà endavant amb el seu projecte,

amb les modalitats i calendari que ja s'ha fet públic. Si, cosa que creim altament improbable, es produís un pronunciament exprés i definitiu de l'administració en contra del projecte, reuniríem tots els accionistes de "Volor-3" per estudiar les mesures que haurien d'adoptar-se dins d'una total transparència d'activitats i respecte a la llei, com hem fet fins ara.

5.- Ha de quedar clar en tot moment que en un estat de dret la darrera paraula sobre la legalitat d'una iniciativa no la té l'administració, encarregada d'assegurar el compliment de la llei, però no d'interpretar-la en última instància, les declaracions de la qual són sempre revisables judicialment. En conseqüèn-

cia, no hi pot haver un pronunciament final sobre el projecte del repetidor d'Alfàbia, que ha de permetre veure la TV de Catalunya als mallorquins fins que es produesqui una sentència firme dels tribunals en el cas —que estimam altament improbable— que hi hagi una oposició de l'administració.

6.- Insistim que tenim una amplíssima raó històrica i una clara legitimitat social per dur a bon terme i en poc temps el nostre projecte, que, com adiesara repetim, és tècnicament viable, culturalment útil, lingüísticament necessari, legalment possible, financerament assumible i econòmicament interessant per a l'illa, ja que no costarà un cèntim a les arques públiques.

Obra Cultural Balear.

Pitjor que rates covardes

Era un bell exemplar de femella de pastor alemany, una cussa jove, àgil de pel lluent. Quan aquells tres jovenots —de devuit o vint anys— s'acostaren cap a ella i l'enrevoltaren la seva noblesa natural va anar davant de la por, i no es va defensar més enllà del joc de l'amenaça. Això la va perdre, quan se'n va tèmper ja l'hagueren fermada pel coll al tronc d'un ametler. Entre dos li obrien la boca i l'altre s'hi arrambà amb unes esternalles. I li arrebbassaren una dent. L'olor de la sang, l'udol terrible, el llarg dolor; no passis massa aviat per aquestes imatges ferrestes, lector: l'operació es va repetir fins que el jove esplèndid exemplar de femella de pastor alemany no va tenir barram, i la seva boca era tota una nafra sagnant i adolorida. Així, tudada la trobà el seu amo, i no tengué més remei que matar-la.

Aquesta històrica abominable i escarrufadora és

real. Ha passat no fa gaire a Llucmajor. Les males bèsties que hi surten són els joves d'un xalet —tal volta il·legal— dels voltants de Llucmajor, que cercaven venjança per una gallina morta.

L'amo de la cussa torturada va anar, així mateix, a l'Ajuntament, però a darrera hora va tornar artera i no va presentar la denúncia a la guàrdia civil. Crec que es va equivocar, tenim tots els dret de saber qui són aquests angelets, de publicar els seus noms i fotografies. (Continuarem investigant).

Molts de pics he pensat que les societats protectoras d'animals són, en bona part, consoladors mentals per a senyores cursis i desenfainades, que a un món com el nostre, on milions de persones pateixen fam i d'altres emmalalteixen de menjar massa, on el negoci de la guerra, de la tortura i del feixisme són quotidianes com la pirateria econòmica internacional, hi ha llui-

tes més urgents que el sentimentalisme zoofílic.

Però hi ha l'escarrufament i l'oi que provoquen fets com aquests. O com aquest altre, que també ha passat a Llucmajor fa pocs dies: Algun tarat mental s'ha entretingut a estrangular amb un fil de ferro els testicles d'un ca vell, petit i absolutament inofensiu.

Un servidor, pensa que els energúmens que s'entenen d'aquesta manera sols necessiten l'excusa i la situació adequades per a aplicar els seus experiments a persones humanes. I el mateix fet de saber que existeixen i es passen pels nostres carrers em provoca calfreds d'oi i també de por.

Ja sé que és meu greu, i igualment proper, l'arrasament sistemàtic d'ecosistemes per a fer xalets o hotels, però aquí encara es pot aplicar l'escusa del negoci, però quan passen històries com les que ens ocupen, i sabem que s'han fet pel pur plaer de fer mal... no puc deixar de pensar que ni el cuc més llefiscós, ni la rata més epidèmica maten més que per menjar o sobreviure.

Per això també crec que algú hauria de perdre un poc de temps a aclarir aquestes històries, perquè tots tenim dret de saber de qui ens hem de guardar. En queda, per fer, de feina de conscienciació cívica...

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCHMAJOR - Mallorca

sa teulera

PLANTES D'INTERIOR I EXTERIOR
CENTRES - RAMS DE NUVIA
CORONES
FLORS I PLANTES DE TELA
DECORAM ESGLESIES
ARREGLAM TERRASSES I JARDINS

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

CERAMIQUES, VIMET, VIDRE
I PECES DE FANG

Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats -
Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

MATERIALS DE
CONSTRUCCIO
ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

El poeta Salvador Espriu és mort

El proppassat divendres, 22 de febrer, moria a la clínica barcelonina on havia ingressat dies enrere afectat d'una dolència cardíaca Salvador Espriu. L'esdeveniment tingué un ampli ressò en els mitjans de comunicació. No és gens estrany. El poeta Salvador Espriu és, en opinió de molts, el major dels poetes catalans actuals i un dels grans símbols vivents de la cultura catalana. Des d'aquí el nostre humil testimoni d'admiració a aquesta gran figura que ens ha deixat. Ens queda la seva paraula:

La paraula d'Espriu que durant els anys difícils de la llarga postguerra a l'"estesa pell de brau" era una veu severa i sòlida de pervivència i fidelitat a les arrels i alhora indicava, segura, el camí aspre, però indefugible d'un futur engrescat en el compromís.

La paraula d'Espriu, una invitació constant cap a "l'alta i senzilla veritat de la presa veu del vent", confiança i espera per a aquells que, com ell, estimaven "amb un desesperat amor" la nostra "pobra, bruta, trista, dissortada pàtria".

La paraula d'Espriu, l'home que s'apropà a la mort no per a estimar-la sinó per conèixer millor la "dama de l'alba", ajudava els homes a perdre la més endinsada de les paors.

La paraula d'Espriu, l'home que des d'aquesta terra mirava "aquesta terra", ens arribava plena, exacta i punyent introduint-nos en el mític laberint de la vida caminant amb nosaltres els camins possibles per a no recular en el "mil.lena: i pas de les generacions" de Shepharad.

La paraula d'Espriu feta poema, prosa o tragèdia era i serà la referència certa de l'home fidel "per sempre més al servei d'aquest poble". Referència que ens lliga i reafirma en l'amor a la nostra "petita pàtria" tan universal.

La paraula, l'home, la vida d'Espriu, l'esser fràgil de salut i ferreny de condició són ara, quan ell ha retrobat a la fi els morts que només ells recordava, un patrimoni col·lectiu de tots els qui sentim, enyoram i vivim d'aquells mots que homes i dones com ell ens salvaren.

Sabates
Can Gramet

VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

Una de carbó

Poca cosa es podria afegir a l'encertada crònica que, al número passat de Lluçmajor de Pinte en ample va publicar en Guillem Oliver sobre la manifestació de Sa Ronda, i als demés comentaris que varen aparèixer. Tal volta, únicament, que a l'hora d'escriure aquest encara no hi ha més llums, ni semàfors, i els cotxes, a sol post i a dia clar, segueixen anant com a llonzins.

Però, abans d'aficar la forqueta, voldria recordar dos fets d'aquell dia, que ja contava la crònica esmentada: El primer és el tancament precipitat de les portes de l'Ajuntament quan la manifestació arribava a Plaça (la casa de la vila tancada per a els vilatans i que no és guapo?) El segon fet, és la vergonyant fugida del Senyor Alcalde Don Antonio Zanoguera.

I volia recordar això perquè són dues referències, dos punts de comparació interessants per a parlar d'un altres successos que va passar al mateix lloc dues setmanes abans i sobre el qual, amb gran sorpresa meua, ningú no ha dit res, ni mitjans de comunicació, ni oposició municipal, ni els organitzadors de la festa, ni ningú. Per aquest silenci, com a genió festiu que som, no he tingut altres cinc-cents que posar fil a l'agulla, o paper a la màquina d'escriure.

Era un horabaixa glacial, aquell cinc de gener; queia boirina i el vent era com un esmolat ganivet de gel. I així i tot, la gent, el Poble amb majúscula, nins tendres i nins granats,

comparegueren a Plaça a l'hora fixada per a donar la benvinguda als tres visitants, com cada any des que uns llucmajorers nins imaginadors decidiren fer-ho per primer cop i naixé un costum que ara ja és una arrel comuna.

I, també com cada any, des que el catolicisme dona fermesa la imaginació popular, arribaren els visitants, els Tres Mags, els Tres Reis d'Orient, amb el seu seguici de pagès i els camions carregats de juguetes, il·lusions i esforçats repartidors de festa.

Com cada any, igualment, es repetí el joc participatiu de les salutacions i els crits de benvingudes (afortunadament, poc a poc, el "visquen els reis d'Orient" substitueix a "vivan los reyes magos") i l'acció teatral continua —com cada any— amb el recitat de gloses de benvinguda a càrrec d'un nin i una nina (l'lastima que els responsables del show no pluralitzin les fons d'aprovisionament de versos entre els llucmajorers més o menys escriptors, per l'únic camí possible: el de l'encàrrec. Crec que no cal estendre'm glossant les possibilitats lúdiques, crítiques i estètiques d'aquest gènere a cavall entre el tòpic infantilista i les referències a temes d'actualitat local).

He d'aclarir aquí que tan sols un pic a l'any m'agrada veure el nostre català de cada dia substituït per una altra "llengua": quan el rei negre fa la seva macarrònica salutació pseudo-llatina-guiri (i aquí també val el que escrivia just ara de les poesies). En-

guany no va esser així, i per mi la festa va perdre una miqueta de sal d'aquesta manera. Però, en resum, els reis saludaren, com cada any.

Però després, com cap any que jo recordi, ni del temps de la dictadura, la festa va patir una irrupció tan estrepitosa com la d'un elefant dins la botiga d'una teulera, el Señor alcalde Don Antonio Sanoguera va envestir, paper en mà i per sorpresa, a balbucejar un discurs fantotxada pseudo-institucional que anau a saber qui li havia escrit.

Si al manco l'autor del guió hagués tingut la gràcia de Don Enrique Tierno Galván, o Don Antonio tengués alguna de les habilitats Holliwoodienses de Mister Reagan hauríem transigit a aplicar el criteri que les festes populars han d'esser flexibles i estar obertes a millores i renovacions, mentre aquestes no els rebaixin el grau.

La veritat és que no va esser gens així, i incapaços de reaccionar dins el nostre astorament, vàrem poder contemplar amb tot detall i de ben lluny el barret de la intrusió. Perquè se veia de ben enfora, el barret de la manipulació política més barroera, d'aprofitar per fer electoralisme barat una festa popular, de convertir en acte de propaganda d'uns pocs una festa que és —havia es-

tat fins ara i volem que així continuï— de tots.

Ja és que els Tres Mags varen aprendre de torear amb n'Herodes, i no s'assusten de res, perquè, sinó, per ventura enguany n'hauria hagudes ben poques de juguetes per a un poble que deixa que el seu "batle els falti al respecte utilitzant la seva visita per a donar el míting.

O sigui que per favor, Don Antonio i els qui li puguin anar a darrera, que siguin els nins els qui donin la benvinguda als Visitants, o el rector, com fins ara, o si tant voleu, algun llucmajorer, que, amb quatre pinzellades BEN DONADES sigui capaç d'afegir un poc de sal a la festa; però ja en tenim prou amb els "showets" que feis a la sala de sessions municipals per encara haver de passar fred —i calfreds de vergonya— contemplant els vostres xarecs esots dalt el balcó el Dissabte dels Reis o a qualsevol altra festa popular. Perquè, tal vegada, l'any que ve ja no agafareu al poble per sorpresa, i la gent no us deixarà que robeu per a els vostres interessos diguem que polítics un tros de la festa de tots. Perquè llavors ja l'hauréu tudada, i no podreu donar la culpa als qui es defensen, sinó a la vostra torpesa política, o a la dels qui vos dirigeixin.

En Pau dels Cans

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

DEPILAR-SE AMB
LA DEPILACIÓ
ELECTRICA ES
DEPILAR-SE

UNA VEGADA PER SEMPRE

ES UN SERVEI MÉS DE LA

PERRUQUERIA I BELLESA DE LES

GERMANES PUIGSERVER

Orient. 3 - LLUCMAJOR
TANDES A CONVENIR TEL. 660287

**DONANT LES GRACIES
A LA SRA. PUIGSERVER.**

A dins tota gent hi ha bona, dolenta i pitjor; per definir una raó, una ne vull senyalar. Sa noblesa ensenyà un moment que era precís, una finca que reprís an es poble regalà.

El gran Lluçmajor es troba-
va

falta d'una residència i dona de gran consciència en això ella pensava perquè de fet se trobava en molt trista soledat; va dir: faré aquest llegat a sa gent que ho sospirava.

A ca's Metge Aulet donà, una finca preciosa amb fatxada molt rumbosa dins mateix ciutat està. A plaça podran anar perquè d'ella n'és prop. A sa Histori, jo trob, que dignament hi cabrà.

Cap senyor de Lluçmajor cap finca ha regalada, és sa primera vegada que s'ha fet aquest favor; és una bona lliçó per demostrar sa noblesa A senyora com aqueixa li podrem rendir honor.

Altra vegada ajudà demostrant seva noblesa quan s'enrajolà l'Església

ella hi va cooperar. Així que hem d'alabar aquesta obra preciosa que ha fet digna senyora per a Lluçmajor ajudar.

Margalida Puigserver i del darrer n'és Amengual; el glosador Climent Grau an això ho veu molt bé. El bon cor que vostè té pels vellets poder ajudar que puguen tranquils estar ja que ningú los vol bé.

I els vellets lluçmajorers allà tranquils estaran i menjaran i jeuran allà les tractaran bé; esperant la mort quan vé perquè de fet no perdona. Aquesta joia mos dóna ningú preferència té.

Es nom d'aquesta senyora eternament reinarà i en es peus s'hi posarà tot l'any molt fresca corona de roses, també mimosa per s'aroma escampar i allà es recordarà sa gran obra piedosa.

Déu en el Cel la rebrà dia de la seva mort en to de música molt fort, ses portes li obrirà, perquè li voldrà honrar sa bona obra que va fer. Déu tot en compte ho té i es bé i es mal vol jutjar.

Climent Grau i Salvà
14-5-1983.

UN XIC DE TOT.

A FLOR.

Flors músties dins un palau em recorden a tu, sempre perdut entre parets de rosers sense espina, sense flor.

Flors músties dins un palau em recorden dies llunyans sempre foscs, sempre grisos sense llum de colors blaus.

Flors músties dins un palau em recorden el que eres el que no tornaràs a ésser ja pus mai.

Flor músties dins un palau no són d'aquesta vida, ara has nat, per sempre dins mon palau.

I els rosers florits de gener t'espinen i no et fan mal i la sang degota damunt mon cos i em dónes vida.

Flors músties dins un palau moriren, no són per ara, ara has nat, vius, degotes sang.

NOTA DE LA REDACCIO

L'article "Dona i Pau" aparegut al número anterior de la nostra publicació era obra de Concepció Domènech.

BAR - CERVESERIA

JAUME III

TAPES - BERENARS

Passeig Jaume III, 45

LLUCMAJOR

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

*Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29*

ISLEÑA DE MOTORES, S. A.
Concesionario Oficial

COLABORADOR

TALLERS LLUCMAJOR

**REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA**

*Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67*

LLUCMAJOR

Xerrades de cafè

DE TOT I MOLT.

-Quines notícies hi ha pes poble?

-Moltes.

-Bones?

-De tota casta.

-Venga, que jo no era pes poble.

-Inauguraren sa Residència de Vells. Va esser un aconteixement molt nombros. I, vertaderament, ha quedat un edifici digne des poble de Lluçmajor, i on es residents se sentiran més bé que a ca seva, per totes ses comoditats i servicis que hi haurà.

-Es vells, crec que allà on se troben millor és amb sos seus.

-Però, a falta d'ells...

-I que costarà estar en aquesta Residència?

-Encara no s'ha dit, lo que se diu és que no pagaran tots igual, sinó segons ses possibilitats de cada un.

-Això està molt bé. Venga, més notícies!.

-Se fan gestions per aconseguir un nou ambulatori per sa nostra ciutat.

-Molta de falta hi fa, perquè això que tenim no és digne d'una ciutat com Lluçmajor.

-Es ben cert. Aquesta casa des carrer d'en Taixaquet té molt per desitjar com centre sanitari.

-Hi manca de tot, més sales pes metges, pes malalts i material sanitari.

-Esperem que ses gestions donin aviat un bon fruit.

-Si no aconseguim moltes de coses ara que tenim tants de consellers i senadors llucmajorers, ja no ho tendrem mai.

-Una altra notícia, però de caire negatiu, és que pegaren foc an es cotxo d'un regidor socialista, en Tomàs Garcias.

-Animalada!. I no se sap qui foren ets incendiaris?

-Que jo sapi, no. Tenen sospites, però com no hi ha proves, no els poden

agafar.

-Es vera, perquè ara més que mai, tot el món és honrat fins que no es demostri lo contrari.

-Inclús es qui duen es capital a Suïssa.

-Però an es ciutadà d'a peu, lo que més l'assusta i l'indigna són aquests

lladres i malànimes que són capaços de qualsevol cosa, de cremar un cotxo, de ficar un ganivet a d'entrar a una casa i no deixar res condret.

-Saps que pens, que si no aturen aquesta ona de delinqüència, serà lo que farà perdre ses properes eleccions an es socialistes...

-Potser que tenguis raó...

-S'altra bona notícia és que sa torre de s'Estalella ja està quasi restaurada.

-Mentre que no la deixin caure altra vegada...

-També el parquet de Poliesportiu municipal

està adobat.

-A prova de goteres?

-Com que no plou, encara no se sap.

-I es semàfors de sa Ronda de Migjorn?

-També es posaran, diuen.

-I ses casetes il·legals de foravila? que n'han esbucada cap?

-No ho he sentit a dir.

-Res, molta de xètxera des polítics. Ja veuràs com no en tomen ni una.

-A mi no me preocupa, però ets afectats crec que no estan gens tranquils...

UN QUE ESCOLTAVA.

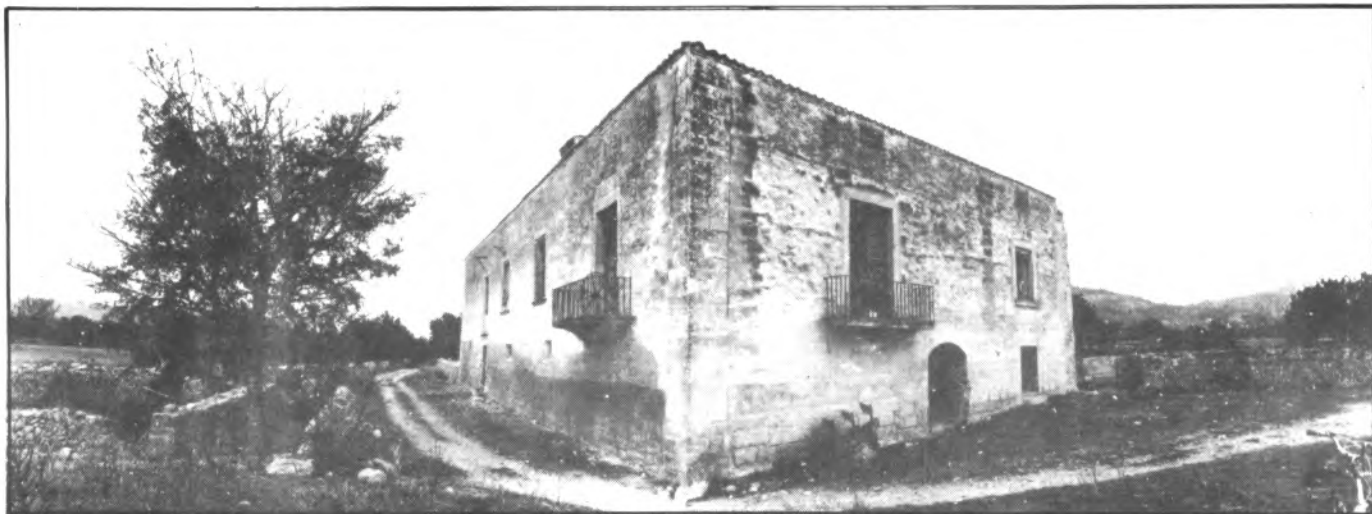
Véalo en:

Rubí Automóviles Lluçmajor, S.A.

Cra. s'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34 - LLUCMAJOR

C/. Terral, 4 - S'ARENAL

La deteriorada edificació de Galdent conserva vestigis d'un passat distingit.

GALDENT: bestiar, vi i carbó

Les cases, molt deteriorades, conserven vestigis d'un passat distingit

En un patrimoni tan ric com el nostre, molts elements arquitectònics i artístic, passen desapercebuts o són ignorats per la majoria de la gent, per això lo que pretenem és fer un recorregut per les cases de les possessions més característiques del terme i anar trobant els petits i grans detalls que en cada una es troben, per tal de redescobrir les curiositats que contenen, moltes d'elles prou conegudes pels qui habiten aquelles, i desconegudes també per molts altres. Pensem que sols a través dels coneixements nos pot conduir al respecte i estima de cap a lo nostre, perquè nos digui a preservar el nostre patrimoni. Al mateix temps al·ludirem a altres aspectes de tipus econòmics, religiosos o estadístics.

Grans casals que guarden valors culturals que denoten l'idiosincràcia d'una contrada i que mostren el gust dels seus propietaris en les nobles construccions que encara avui podem admirar, són muts representants de la grandesa i decadència d'un petit sector de la societat.

Malauradament molts d'aquests edificis han sofert les severitats del pas del temps, i per motius de caire econòmic o d'altres tipus, han degenerat en somni de lo que foren un temps passat. Altres han estat degradats amb addicions que han alterat la seva integritat de conjunt.

Començam per visitar una de les cases que presenten un dels majors deterioraments:

La possessió va créixer i va viure moments d'esplendor en el s. XV, quan era propietat dels Montanyans

Escut de quatre quarters mig enterrat devora l'aljub.

El 1862 fou dividida en establits

Esplèndid portal i finestra amb festejadors a les dependències superiors.

GALDENT: BESTIAR, VI I CARBO.

Iniciam el recorregut pel nostre extens terme municipal amb la visita a Galdent, unes cases que són la viva imatge del refrany "qualsevol temps passat fou millor". Les dependències es troben pràcticament en ruïnes i tot el conjunt de l'edificació presenta un gran deteriorament. Amb l'evocació d'antics temps d'esplendor, Galdent figura amb el nom d'Alqueria Algardense en el llibre del Repartiment, efectuat després de la conquesta i la immensa propietat fou atorgada a G. Esteve i als seus germans.

Galdent fou propietat dels Forcimanya i dels Cavaller, fins que en el segle XIV fou adquirida pels Montanyans. Aquesta noble família va millorar la propietat i, segons afirmen els documents de l'època, el seu ramat, el vi i el carbó, procedent dels

seus extensos boscos, gaudia d'un reconegut prestigi. I ja en el segle XV, un membre de l'esmentada família va incrementar el seu patrimoni amb part de la possessió de Punxuat, del terme d'Algaida.

En la llista de propietaris de la finca de Galdent figuren Umbert de Togores (1578), Nicolau de Berga i Santa-Cília (1666), Arnau de Santa-Cília (1702) i el 1818 el propietari era Antoni Fuster de Sales i la finca, amb una extensió de 2.013 quarterades, estava valorada en 60.330 lliures. El 1862 l'extensa propietat estava molt fragmentada amb grans establits, com eren Son Mendívil, adquirida per D. Antoni Mendívil i Borrequero, que comprenia 926 quarterades una Colònia, però no va prosperar. Actualment Son Mendívil, el trobam subdividit en dos, anomenat de Baix i de Dalt. Un altre establiment important era el de Vista Alegre, més conegut per Ca'n Vogueta,

de 207 quarterades d'extensió.

ESTAT DESOLADOR DE LES CASES.

A l'arribada vàrem poder contemplar l'estat desolador de les cases, però tanmateix davant tant d'indici d'abandonament, l'edificació conserva vestigis d'un passat distingit. L'edifici, de forma rectangular, està integrat per dues plantes, amb dues façanes nobles.

Ambdues façanes, a la planta superior tenen finestres balconeres, una d'elles amb balcó, i a més poden observar-se restants indescriptibles d'un rellotge de sol. Un portalet, situat a l'esquerra de l'entrada, ens permet accedir a l'interior de les cases, avui destinades al ramat. En el nostre recorregut ens va cridar l'atenció una cambra, la qual sembla que fou el celler, i que a través d'un pas soterrani comunica amb l'aljub situat a l'exterior. Precisament dar-

tera el coll d'aquest aljub trobarem un escut de quatre quaters, inexplicablement mig enterrat. A les dependències superiors de les cases tot és ruïna com a la planta baixa. Només destaca una habitació, amb una finestra amb festejadors i un esplèndid portal que, segurament, era el de l'entrada de la capella, de la qual no en queda absolutament res.

En un altre edifici trobam els sestadors de planta rectangular amb dos nivells. La planta baixa té el sòtil de voltes iguals, les quals descansen sobre els pilars centrals. En la volta del portal d'ingrés, una inscripció recorda quin temps va durar l'obra (25 d'abril-26 d'agost de 1752). La planta superior va ser reconstruïda després d'un incendi i no hi ha res destacable.

Joan Clar.
Francesc Verdera
Fotos: Antoni Monserrat
Antoni Oliver.

Gent de la vila

Madò Margalida Fogona, brodadora de passat

Madò Margalida Rubí i Clar és una llucmajorera de 78 anys i en fa més de 60 que broda i fa randa, perquè això és lo seu i perquè a sa mare ja li agradava brodar, amb paraules d'ells, sa mare en es seu temps ja feia "cosetes guapes", encara que no era brodadora.

-Feis randa o brodau?

-Ses dues coses, faig vānoves, randa i brod, però es meu ofici és de brodadora. Brod adreços per a nuvies. Randes per altri no n'he fetes mai.

-Com n'aprengueru de brodar?

-Vaig anar a una casa que brodaven, a ca na Sitges, una tia de na Margalida, sa cosidora. Vivien just assuaquí, son pare de na Sitges era guàrdia i estaven en es quarter; ella me va ensenyar a brodar. A ca na Quinta hi vaig anar que ja en sabia i llavors de ca na Quinta vaig pendre pes meu compte, perquè me varen dur feina per si la volia fer i vaig dir que sí; ho vaig provar, em va anar bé i vaig començar a brodar de particular.

-Quines castes de brodat feis?

-De passat, sempre de passat. De creueta en sé fer, però no en faig gaire, també sé fer garses i punt mallorquí, però jo sempre he fet brodat de passat blanc, amb tambor.

-I de randa què feis?

-Randes de coixineres, de llençols, també he fet deu vānoves. Hi ha diferents

dibuixos però tot és lo mateix, tot se diu randa.

Per noltros n'he fetes moltes de randes, he embullat molt de fil en el món; si a s'altre món me'l fan aclarir, no sé si avançaré cap passa.

-Què necessitau per brodar?

-Ses estisores, es didals, es fil, es dibuixos, es tambor. Per brodar de passat fa falta es tambor. I es punxò, per fer un ulletet o per donar llustre an es brodat.

-I com brodau?

-Per fer un passat han de dur una ànima. No faries un passat assuaixí damunt sa taula, s'ànima és un fil gruixat per aguantar ses passades.

-Per qui brodàveu?

-Jesús senyor, jo ja no sé que vos he de dir, per moltes de nuvies, però jo ja no me'n record. Es primers brodats que vaig fer

varen esser per jo i per sa meva germana. N'he fetes tants que ja no sé què he fet!

A sa mare de na Boia li vaig fer s'adreç i a sa padrina també... mira si fa estona!, i ara faig es seus.

-Qui eren ses brodadores d'abans?

-Hi havia ses Sitges, ses Berengueres i na Maria Quinta d'es carrer de Ses Marineres, on llavors jo hi vaig anar a brodar i hi anaven bastantes d'al.lotes... Ses Peixets des carrer des Convent també feien de brodadores.

UN TEMPS, UN
ADRE Ç VALIA DUES-
CENTES PTS.

-Què valia un brodat?

-I... podia valer dues-centes pessetes i ja era molt.

-I ara?

-Segons sa feina. N'he fetes per tres mil i per quatre mil pessetes, i també per dues mil. Jo sempre he estada barato, no vull dir mentides, perquè ses mateixes que me comanen sa feina ho troben. Mai no he comptat ses hores, faig feina i trob que ha de valer això, perquè no som estafadora, si ho fos faria pagar més.

-Vos n'ha passada qualcuna brodat?

-Ves que tal! Si de vegades no m'ha sortit bé ho he hagut de desfer tot.

A una coixinera la haver de descosir per culpa de ses ulleres. Per brodar han de tenir bona vista. Ara d'ulleres em maneig tres jocs com es de Sòller.

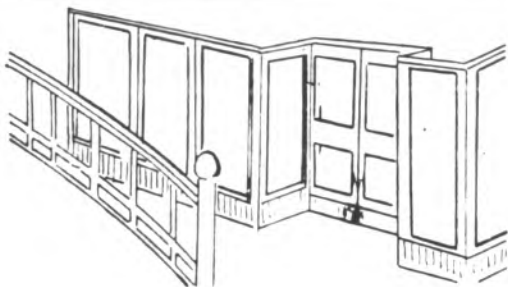
-S'ha perdut entre ses joves aquesta artesanía?

-Ses joves no broden. No hi ha ningú que sap fer feina. Ara aquest jovent només sap anar a ballar, an es cine o a sa comèdia.

Pentura és culpa de ses màquines. Però no crec que ses al.lotes que volen un brodat que els agradi el facin fer amb una màquina.

I així Madò Margalida broda adreços de nuvia tres o quatre hores cada dia, devora es corral, perquè allà té claror i es sol no li toca. Ho deixa perfectament enllestit i a més amb ses coixineres cosides i es dobles des llençol fets, i si es llençol és de fil hi fa un voret de ripunt d'una passada, en es peus.

Catalina Font
Coloma Julià.

FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS

ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

Per què el Puig de Randa fa un Comellar? (Llegenda)

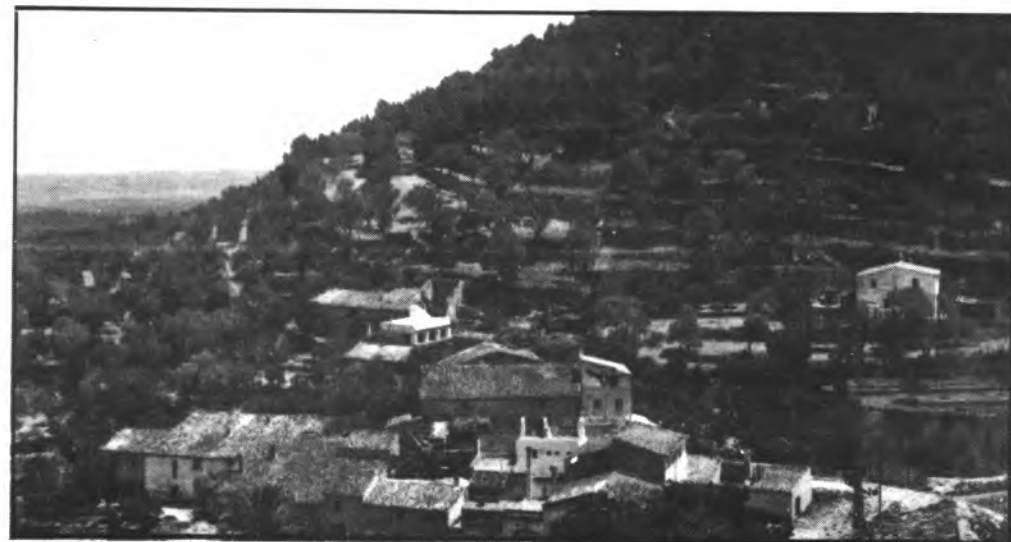
Sempre m'he agradat de les llegendes, l'expressió més delicada de la literatura popular, i perquè és això així no us ho sabria desxifrar, però crec que les vaig començar a estimar des de la meua infantesa. Els meus pares, que tenien una bona parla i una llengua ben estil·lada, me les contaven i record com si fos ara —i ja s'han escolat més de cinquanta anys— com un dia, a una finca no molt lluny del Puig de Randa, dins la barracar que hi havia, mentre la pluja queia i el vent xiulava i feia dansar els arbres, arraulit vora l'escalfor de la flama, aprenia la que avui public i que ja coneixen alguns dels meus ex-alumnes.

*** **

Quan van de Randa a Gràcia, passen per dins un comellar fondo que fa el puig. Hi ha una llegenda molt popular a Lluçmajor que n'explica l'origen, d'aquest comellar. Ara us la contaré.

Això era una nit de tempestat; les vergues dels llamps arribaven fins en terra i els trons feien tremolar de por de tan esquerdat que eren; pareixia que tot s'enfonsava i l'aigua queia a portadores.

Un pastoret que guardava les seves ovelles es va veure obligat a cercar on arrecerar-se i va afinar per sort sa boca d'una cova que estava mig tapada per mates, ullastres, romeguers i pins molt grossos. Hi va entrar així com va poder. Allà

dins feia una fòsca tan espessa que la podien tallar; no hi veien gens ni mica. A poc a poc, quan feia una bona estona que hi era, va destriar uns llumets blaus i començaren a bellugar-se. Venien de molt enfora i feien una claror misteriosa. Anaven atracant-se i el pastoret badava uns ulls com a salers. Quedà astorat perquè va veure que aquells llumets eren duits per uns homonets de colzada. Eren ells qui guardaven durant la nit el tresor de la cova. El pastoret amb la claror dels fanals va afinar que el puig era tot buit i que s'aguantava damunt quatre columnes d'or. Entre les columnes hi corria un riu d'aigua clara, però ben clara.

El pastoret no sabia que li passava, però era ambició i tot d'una ja va pensar com ho havia de fer per

apoderar-se d'aquell or que brillava tant. I va creure que aquella aigua que duia el riu es repartia per les venes de la terra i que alimentava les fonts que hi ha als voltants del puig: la font de Son Reus, de Ferrutxelles, de Randa, d'Albenya, de Gràcia, d'Es Pèlag i fins i tot la de Míner.

Quan va amainar el temporal i va poder sortir, ho va fer ben depressa i se'n va anar a les cases de la possessió i no digué res a ningú de tot allò que havia vist. Passaren uns parells de dies i el pastoret, d'amat de l'amo, va anar a comprar una bona serra, cordes, un sac i una candela. Volia serrar una d'aquelles columnes d'or i dur-se'n un bon tros dins el sac i llavors anar-lo a vendre.

Un dia ben dematí, però ben dematí que el sol encara no apuntava, se'n

va anar tot pitjat cap a la cova. Amb el seu foguer i esca va encendre, tremolós, la candela i la va posar damunt una roca. Nèdant, se va enginyar per arribar a una columna d'aquelles quatre que hi havia. Quan la va haver mig serrada i es creia ja tenir-la en les seves mans, part del puig es va esfondrar, va passar per ull; era la part que s'aguantava damunt la columna que va serrar el pastoret i ell mateix va quedar mort davall les pedres, allà mateix, per ambició, avar i voler apoderar-se de les coses que no eren seves.

Vet ací perquè la muntanya de Randa, que era una tota sola, ara fa un comellar tan fondo i tres puigs: El Puig de Son Reus (?), el de Gràcia i el Puig de Cura.

Sebastià Cardell i Tomàs.

RESTAURANT

GRAN VIA

**NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS**

Informació: 66 03 17

**TALLER MECANICO
ANTONIO ROSSELLO**

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

**SERVICIO DE PINCHAZOS
Y NEUMATICOS**

«Paraula i pedra solta, no tenen volta»

Al moble antic el copista sense esma s'ha trobat una i cent voltes tota mena de papiers vetusts. La varietat de materials és enorme i això de tant en tant, provoca alguna sorpresa en el pouador de carpetes, fulla i quartilles antediluvians quan arriba a les mans seves alguna rara joia amagada des de les obscures fondalades de l'armari familiar. Un d'aquells dies passats de neu i fredor glaçada el copista gaudí de la sort d'una troballa d'aquesta índole. En efecte, arraconat sobre aquell prestatge que gairebé mai no veu la llum, com si no existís, descobrí un farcellet de paper d'estrassa fermat amb un cordó fi de seda vermella, amb un rètol escrit amb ploma segura, qui sap si d'oca o d'altre ocell literari, que advertia sobre la necessitat de precaució per part del lector possible de l'aplec de folis migpartits que contenia.

El copiador de llistes (com podia esser d'altra manera?) deixant de banda tota precaució i sense encomanar-se al sant de la diada, tallà, amb una urgència sospitosa, la cinta sedosa i davant seu s'oferí el misteriós contingut del fardellet. El que allí hi havia eren dos enfilalls de folis escrits amb tinta flamejant. El primer dels aplecs s'intitulava **RENECS**, el segon **INSULTS**. Cada un dels folis (i n'hi havia un bon caramull) era encapçalat per

una de les paraules següents (no s'inclouen totes, per raons òbvies d'espai) i contenia una llista atapeïda de mostres del que el títol general prometia: blasfèmies, blastomies, flastomies, execracions, grolleries, imprecacions, juraments, malediccions, males paraules, paraules grosses, paraules gruixades... A això seguia el segon embolic de fulls macilents, també titulats: afronts, befes, botorns, escarnis, greuges, ignomínies, injúries, impropis, ofenses, ultratges... No vós diré res de l'esglai del copista i del compromís que li suposà el cúmul aclaparador de paraules malsonants. El poble grafiador, en un perillós moviment de recessiva reminiscència moralista, moralitzant i moralitzadora, sentí als dits la picor del desig pudorós d'enviar a la foguera de l'oblit aquella densa munió de despropòsits... per sort, però, el seny escàs que li resta posà fre i marxa entera a tan dràstica mesura i li feu evident el que era clar i llampant: sobre la taula, davant seu, tenia, en efecte, un suposat atemptat a la moral de pa amb fonteta (o al mític "bon gust" devutesc) ara bé, al mateix temps, la casualitat el forní d'una mostra excel·lent de la riquesa exuberant d'una llengua viva i vital. Per què doncs, no fer-ne ús per a un volander comentari relaxat?

Per sort o per desgràcia, renecs i insults són moneda

corrent en les nostres relacions amb el germà proïsme. I si a LA RACONERA ens capbussam lingüísticament dins l'entorn que envolta la nostra condició de persones normals (?) era oportú tractar, encara que fos de passada i amb la lleugeresa pròpia del nostre saber i entendre, d'aquest sector marginal i marginat de la llengua. Per afegitó si un refrany ens adverteix de què "una paraula en porta d'altres" un segon de més pes ens recorda allò de que "paraules i plomes, el vent se les enduu".

Un estudi d'aquest tipus de mots ens donaria segurament sucosos motius per a la reflexió i la delectació més enlairades. Nosaltres aquí només hi jugarem uns instants. Començarem amb una breu referència a la primera rastallera, la retolada **RENECS**, concepte definible com a "execració grollera, paraula o expressió injuriosa contra Déu o una cosa sagrada, i per analogia, interjecció grollera". No es tracta de fer aquí un elogi de la blasfèmia en lletres majúscules, d'aquell jurament fet fredament i amb intenció clara i directa de blasme contra les coses divines (i fins i tot humanes), no, de cap manera. Endemés pensa el copista que aquest determinat tipus d'imprecació és avui en dia un anacronisme. L'execració que mereix una certa consideració i simpatia (la qual cosa no suposa una presa de posicionament favorable envers ella, perquè el copista creu que la llengua pot esser rica i fluïda sense grolleries i que, en algunes ocasions, la imprecació no fa altra cosa que amagar una impotència expressiva) és aquell "espai del cos" que feim servir per a "desembotellar" un pensament que no gosa convertir-se en paraula. Es la manifestació espontània de sorpresa: re-cent mil querns de guimes!, es cobrombos!, re-quemiscle!; d'excitació cosina-germana de la irritació: comés la vel.la cresta!, re-cent mil carretades de senaies de senaions de nius!, re-cent mil carretades de carretons de dimonis boiets!; d'admiració no continguda: gran

dimoni d'homo! Com dimoni...?; de referència a Déu (o a la divinitat) com a testimoni o jutge implacable de la impotència pròpia o del propi desig: "batues" (prodigi d'eufemismes: "... d'Ell", "...s'ase", etc.), aquelles expressions tan poc elegants que fan referència a la defecació, etc., etc. Haureu observat que entre els exemples (tretts molts d'ells de les "Rondaies Mallorquines"), ben conscientment, no n'hem copiat cap que no sia mallorquí (això no obstant remarcuem que amb els "batues" i els olorosos és fàcil caure en la castellana-da gratuïta, amb la qual cosa endemés de sumar, duim u); si ens aturam a mastegar uns quants fesols veurem com a la majoria de les nostres converses la proliferació de tals expressions, en qualsevol de les classes anotades (i en les moltes d'altres que existeixen) tenim el doble mal gust d'enflocar-les en llengua forastera. Com a exemples catedralicis recordem, encara que només sia per rebutjar-les, aquelles grolleries tan "nostres" que rimem per la cua amb "moño" o pel cap amb "jota" i tantes d'altres que per no embrutar el paper no gosam transcriure. Si la maledicció és inevitable, o si es vol imprescindible, podem enriquir la nostra llengua sense necessitats de préstecs forans. Hem de fer servir el que tenim i crear a partir del que és nostre sense emprar formes alienes i destructores. Si, endemés, aprofitam l'avinentesa per a reflexionar entorn d'aquest fenomen de la comunicació social que és al de renecs, pot ser en traurem profit: la reflexió sobre un mecanisme que, de tan interioritzat com el tenim, es converteix en fruit d'una irreflexió pot ser ens servirà per a situar aquest mecanisme en el pla exacte que li correspon.

Pel que fa al segon ramell de fulls estantissos, el retolat, amb una caligrafia denotadora d'una certa delectació quasi luxuriosa, **INSULTS**, contenia una llista, més extensa que l'anterior de paraules "amb què

s'insulta" (insultar és, prou ho sabem, ofendre o intentar ofendre, algú o alguna cosa amb actes o paraules ultratjosos).

¿Qui no insulta o sent, encara que sia en comptades ocasions, el corc del desig d'insultar l'interlocutor? Qui no ha trobat, per més que l'avergonyeixi confessar-ho, un plaer lenitiu en un insult llançat amb oportunitat i eficàcia? ¿Quants de nosaltres no hem fruit amb la befa i l'escarni, no sempre innocents, d'algun membre del nostre pròxim proïsme?

Reivindicar l'insult ara i aquí pot semblar un despropòsit o una capbuitada, però és, si més no i també, un exercici de joia i gaubança si es fa amb gràcia i sense el verí de la mala intenció. Perquè és obvi que de l'esplet abundós de botorns que el català ens ofereix en podem fer ús sense ofendre ningú. No cal que parlem aquí de la caracterització de l'insult (en efecte, no és el mateix tractar un individu de "polissó" que de "poca-vergonya"), ni de les diferents tipologies en que podem classificar els blasmes (no fa gaire un anònim autor els classificava així: referits al naixement; parentiu; a grups socials; a ideologies; al caràcter, al cos; a l'enteniment; us puc assegurar que la relació de mostres que l'autor presentava era de pinyol vermell), ni tan sols dels usos afectius, d'afecte o estimació, als quals podem posar mà per a un cas de casos (lloar la intel·ligència d'una persona comparant-la a una "geneta" és més aviat un elogi, així com qualificar un fadrí vell de "brèndola" o "bala perduda" pot ser, en alguns casos més rialla que fel), com tampoc de la relativitat de l'insult (comparau l'absurd que suposa el fet de que, a certs nivells, motejar algú de "burgès" o de "feixista" és un greu tret, en canvi a tots ens "sonaria" estrany titllar, amb intenció de ferir, un veí nostre de "milionari" o de "demòcrata"). No, volem només recordar que del que tenim, i en abundància, a casa no cal cercar-ho a fo-

ra. Podem estar segurs que l'inventari d'ultratges nostrat és tan ric com qualsevol altre. No hi ha dubte de que l'"homo roig" de la rondalla "Guarda-u vos de pedra redona..." quan dirigint-se al seu misatge Bernat "se posa a tirar-li llamps i pestes i gotes corals i totes ses coses dolentes que puguin venir a criatures; i no les hi tirava d'en una en una, sinó a cents, a mils, a milions de senaiades i de carretades; i tan espesses i atapides com podia" no va emprar cap

dels mots següents: "burro", "gilipolles", "besugo", "cabró", "cretino", etc. etc. sinó que da la mà d'en Jordi des Recó li brollaren rabents: "bestiota", "bèstia", "polissó", "polissardo", "ase", "cap de porc", "aubercoc", "gran noningú", "fe't trons", "mal llamp", "malapendi sa pedra", "boig", i mil més tots molts ben esmolats i vius com a centelles!

Si ens veim forçats a l'insult (millor que ens hi forcin el somriure i l'estimació i no la ira) i volem fer

ver allò de què "a cavall flastomat, el pèl li lluu", pensem-hi abans set dies i llavors fem valer l'enginy i no la violència, la creativitat i no la ràbia, el català i no el clixé importat amb moneda falsa i a força d'empentes. Tenint present sempre que "els renecs dels grans, van a la boca dels infants" trobarem el camí segur i llis amb la seguretat de què no hi ha paraules bones o dolentes, el que hi ha són dones i homes que les fem servir.

Gener-85.

AUTO-ELECTRIC Barcelona

Ronda de Ponent, s/n. - Pedro A. Metaró, 55

Teléfono 66 01 70

LLUCMAJOR (Mallorca)

Venta y asistencia
técnica de los productos:

BOSCH
Automóvil

BOSCH
Herramientas

BLAUPUNKT

Calentadores
JUNKERS

Es mussolet me va contar que darrerament esta molt esglaïat per ses coses que passen p'es poble. Sa tranquil.litat s'ha acabada i a més d'es robatoris ia hem passat quasi an ets atemptats. Així, a sa matinada d'es passat dia 23 de febrer-quart aniversari de quan aquell senyor mostatxut i amb tricorni va dir: "todos al suelo" —varen pegar foc en es cotxo d'es regidor socialista Tomàs Garcias.

Conten que tot va ser una fogateria, només quedaren quatre ferros vinclats. Diuen que en aquest esdeveniment no ha tengut res que veure amb sa política, podria ser que es tractàs d'una venjança de qualque "chorisso" que li havien fet aprop.

***

Sa Rua Lluçmajorera va tenir un gran èxit de participació. Moltes carrosses i comparses varen fer es codrat i entre elles va destacar sa visita del Papa a sa nostra ciutat. Repetint sa cerimònia que tant hem vist per televisió, va baixar d'es vehicle blindat i besà en terra. Durant sa desfilada, va donar moltes bendicions però amb so solpàs li guanyaren dos frares franciscans que acabaren s'aigo d'es poalet.

Per cert, m'han contant que ses beates d'es poble estan molt enfadades perquè consideren una gran irreverència que durant es Carnaval s'intenti ridiculitzar sa figura i personalitat del Papa.

***

I continuant amb so tema de Sa Rua, com en pas-

sades edicions, sa comissió de Cultura ("ara van a lo gros es duros", me diu es mussolet) convocà un concurs de cartells i amb so guanyador va omplir tots es cantons de la vila. Per cert, no s'han preocupat d'avisar es domicilis afectats i així molts de veïns s'han queixat de s'endomassada a ses parets de ca seva.

Altres municipis tenen llocs a posta per aferrar es cartells per tal d'evitar aqueixa desbandada ja que tanta aferradissa diu molt poc a favor de sa comissió de Cultura.

***

Vaig fer una passada per damunt plaça i vaig veure que es portal d'es quarter d'es municipals lluïa molt. Es mussolet me va dir que han envernissat tot es portam i s'han gastat 16.000 pts. Pareix que s'Ajuntament no paga amb sos seus doblers (en realitat així és) ja que molts són ciutadans que no poden gastar aquesta quantitat per llogar un professionals que els fregui ses portes.

***

Patxim, Patxim, tirurí, tirurí. Ja tenim sa residència inaugurada! El senyor President d'es Govern Balear, es Delegat d'es Govern Central, es president d'es Parlament, es senador Toni Ramis, tots es consellers llucmajorers i es Consistori acudiren a sa cerimònia d'inaugurar sa residència per a la tercera edat.

Sa festa va ser sonada i varen ser molts es ciutadans que diumenge, dia 24, varen desfilar per aquelles dependències que pareixen un hotel de luxe. Ses obres ja estan quasi acabades i ha arribat es moment llastimós de fer números per mantenir aquesta nova institució social.

***

Es mussolet ho va sentir, ses madones de plaça es queixaven que es paperins que posaven davall des seus balcons eren com un tol-

do que els impedia veure ses carrosses de sa Rua. L'any que ve voldrien poder veure-lo tan bé com ho veren a la Casa de la Vila. Creuen que seria millor posar es paperins damunt sa plaça i així tothom ho veuria bé.

***

No fa falta dir que una de ses notícies que més li agradaria donar en aquest falconet que ses obres de restauració de sa torre de s'Estalella són ben acabades i a punt de pastora mia. ¿Voré complits es meus desitjos o els hauré de deixar en herència an es meus descendents i a futures generacions de sa falconeria? Ho dic perquè si no és per un motiu és per s'altre, però sempre hi ha dificultats per ses ditxoses obres de sa torre. Si no vos ho creis, vat aquí sa darrera: ara que es picapedrers hi feien feina de valent i sa cosa anava com a de bon de veres, per ordre de sa Direcció General del Patrimoni Artístic s'han hagut de suspendre ses obres. Motiu? Sa falta de permís necessari en casos com aquests en què hi ha una intervenció sobre un monument artístic o històric. Me deman per què un Ajuntament com es nostre no és capaç de fer ses coses com toca i, per més voltes que hi doni, ses meves preguntes romanen sense resposta. Mentrestant, no puc fer més que adoptar aires de tragèdia grega i esclamar "Oh, fats! oh, cruel destí! per què, per què sa cultura des nostre poble està en mans de gent tan imprevisora.

***

Com que ses coses de sa llengo, les duc molt per socorrat, cada vegada que li facin una traició ho posaré en evidència. Sobretot si són es poders públics, que haurien de predicar amb s'exemple. Sa darrera d'aquestes traicions ha estat sa placa col.locada a sa fatxada de sa residència d'ancians, escrita tota en castellà.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

PLA DE JUBILACIO «SA NOSTRA»
LA TRANQUIL.LITAT DEL FUTUR

esports

Basquet a Lluçmajor

A LES PORTES DE LA SEGONA

El bàsquet llucmajorer està a punt de donar una gran passa dins la seva trajectòria.

La possibilitat d'augmentar de categoria ha fet moure la gent, i l'animació i l'expectativa és molt forta.

Quatre equips es barallen per tal d'aconseguir algun lloc d'ascens, el Lluçmajor (actual campió de Mallorca), el Sant Josep com a segon, La Salle de Maó i el "Juventuts" d'Eivissa.

La primera notícia arribada va ser la de la derrota de l'equip llucmajorer a la pista menorquina, ja abans de disputar el partit, se tenien nombrosos temors i la desconfiança cap als menorquins era grossa, a causa que l'ambient allà és molt fort, i que l'equip (el mateix que a la temporada passada juga a IIa.) era molt fort, en això s'hi juntaren problemes de transport i les prediccions se varen preveure, amb una diferència de 25 punts a favor de Menorca, la cosa queda prou clara.

Pel diumenge dia 3 és esperada la venguda a Lluçmajor del Sant Josep la intenció del qual era de guanyar-li i creim que en té força possibilitats (a l'hora d'escriure

aquesta crònica no tenim el resultat) però pensam que no es repetirà el resultat negatiu, fet a Ciutat amb la col·laboració arbitral.

De la resta dels equips

llucmajorers només els juvenils han aconseguit arribat a la fase anomenada "play-off" dins la qual la "sort" no l'ha acompanyat, recollint resultats que denoten encara la diferència

entre el bàsquet llucmajorer i el ciutadà. Demanem-nos per què i intentem solucionar-ho.

Joan B. Garau.

**Maderas
Ramon, s.a.**

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1

Telèfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05

MANACOR

CARNISSERIA XARCUTERIA

**ZANOQUERA
-
GARCÍAS**

Plaza España. 62

Teléfono 66 13 02

LLUCMAJOR (Mallorca)

Juvenils C.D. Espanya**MENTRE QUEDI LLIGA QUEDA ESPERANÇA**

A l'hora de fer aquest comentari, els juvenils del C.D. Espanya duen deu jornades sense conèixer la derrota. La cosa està encesa en aquest campionat de II Regional (Grup B) i només el líder, Badia de Cala Millor, ho té clar per a l'ascens. L'altra plaça, si es produïa (segons els equips mallorquins que descendeixin de categoria Nacional) se la disputen el Felanitx i el C.D. Espanya amb dos punts d'avantatge per als blancs però que es poden veure reduïts perquè l'equip espanyista travessa per un gran moment de forma i joc. Coratge al·lotets! i recordau que mentre hi ha lliga per davant hi ha també esperança.

En la passada edició d'aquesta revista no sortiren els juvenils del C.D. Espanya, encara que en l'espai dedicat a vosaltres, hi sortia també un juvenil, en Miquel Magaña. Però tractarem ara de referir-mos als partits des de la darrera informació fins a la data.

El primer partit de l'any nou (6 de gener) es va disputar contra la U.D. Alaró dins ca seva i els nostres representants vanceren amb tota claretat (0-3) amb gols de J. Tomàs (2), i R. Guasp.

Set dies després acabava la Primera Volta i l'Espanya tornava a impassar-se al C.F. Pollença (3-1) amb gols de Salom, Tomàs (transformant un penaltie), i Mora, també al marcar per falta màxima. Començava la segona volta i en el primer encontre, l'Espanya vencia (2-0) al C.D. Cardassar amb gols de J.C. Jaume i C. Tomàs, també de penalti. En el següent partit l'Es-

panya viatjà a Porto Cristo venent a domicili (1-3) amb gols de C. Tomàs, Guasp i Morell. Però una de les majors golejades es va produir contra l'Artà (5-1) i és la tercera vegada en aquesta lliga on l'Espanya aconsegueix cinc gols en un partit, encara que té el rècord amb sis, amb gols de Salom (2), Guasp, J. C. Jaume i Mora. I va arribar un dels partits trascen-

dentials que es va saldar amb un empat (0-0) contra el Felanitx en un encontre molt disputat. L'Espanya continuava i continua, com hem dit, en una línia ascendent i golejava a Algaida (1-5) a domicili.

En el darrer partit el resultat del qual coneixem, els gols varen ser fets per Salom (2), Taboada, Ramos i Alvarez.

J. Quintana C.

B. Salvà, B. Noguera i A. Bonet, juvenils C.D. Espanya

INFANTILS: . . . I VA PASSAR EL LIDER PER LLUCMAJOR

Els infantils entrenats per Bujosa-Pérez caminen per una zona tranquil·la a la taula classificatoria, la ma dels entrenadors es comença a notar. Des del darrer comentari del número anterior, els nostres representants varen guanyar, a casa, i per la mínima (1-0) al Bt. Ramon Llull amb un gol d'A. Clar. Set dies després es tornava a repetir la victòria a domicili (0-3) a costa de l'Escolar, amb gols d'A. Martí, Ll. Sampol i de Ll. Mojer. La següent jornada va ser contra el representant de Binissalem, e. S. Jaume, i es va perdre un positiu quan va acabar el partit amb iguala-

da a zero gols. Injust resultat (3-2) el que es va donar a Santanyí contra el titular d'aquell nom el resultat del qual hagués estat més just amb un empat ja que l'equip visitant s'ho mereixia, amb gols d'A. Salom i de Ll. Mójer...

I va passar el líder per Llucmajor demostrant la seva condició de superior, derrotant (0-4) sense paliatius, al combinat espanyista, recordem que el C.D. Olímpic de Manacor no només va el primer sinó que dels 23 partits disputats ha vençut en 22 ocasions i només ha empatat un encontre.

J.Q.C.

F. Guerrero i M. Cirer, Infantils C.D. Espanya.

Alevins C.D. Espanya

DEU GOLS AL SANTANYÍ!

Es bona la campanya que realitzen de moment els jugadors que entrenen en J. Manresa i n'E. Tallon. Encara que perderen clarament a Cala Millor contra el Badia per golejada (5-1) el gol de l'honor visitant va ser aconseguit per J. Martorell —una setmana més tard feien pagar els plats romputs al col·lista del grup, C.D. Santanyí, endosant-li 10 gols repartits de la manera següent: sis de S. Martí, dos de F. Carmona, un de J. Janer i un altre de

J. Martorell. Però, a pesar de tants de gols no se'n va poder estar cap per al partit contra el Felanitx on es va perdre (2-0). Però una setmana després, es vencé el J. D Inca (1-2) amb gols de S. Martí i J. Martorell. Finalment, en el darrer envit celebrat a casa, es va aconseguir derrotar per la mínima (1-0) al sempre perillós equip de La Salle de Manacor, amb un gol obra de J. Martorell.

Quintana Castell.

J. Martorell i J. Janer, alevins C.D. Espanya.

FUTBOL SALA: C.F. SPORT LLUCMAJOR

La passada temporada, comentàrem en repetides ocasions, els bons resultats que obtenien els jugadors de l'Sport Lluçmajor en el campionat de Futbol Sala de II Regional pertanyent a la F.B.F.

Ara bé, en aquesta campanya les coses no han anat de la mateixa manera. Quan va finalitzar el passat campionat, alguns equips de l'esmentada categoria abandonaren la Federació i aleshores es va donar l'oportunitat als llucmajorers per pujar de categoria, la qual cosa aprofitaren.

Aquesta categoria, superior per a ells, i el fet que la majoria dels components d'anys passats hagin entrat dins l'equip dels alevins del C.D. Espanya ha estat el motiu pel qual

els al·lots, malgrat el seu gran esforç i ganes, no hagin pogut donar els triomfs desitjats.

Però com que l'important és participar i si en aquesta ocasió les coses no han sortit tal com s'esperava, segur que la propera serà molt més triomfant.

PLANTILLA DE JUGADORS.

Presidits per Joan Mòjer i entrenat actualment per Miquel González, la plantilla està composta per: G. Salvà, A. Martínez, Ll. Fullana, J. Bonet, A. Bonet, J.J. Martínez, B. Colom, R. Castell, A. Corbalán, J.A. Tomàs i J. Mercado.

QUINTANA.

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadorç, 19 - Tel. 66 02 46
 S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
 PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

LLUCMAJOR
 Taller BERTON
 Carr. Campos s/n.
 Tel. 66 08 92

PALMA
 Auto Freno Oliver, S.A.
 C/. Aragó, 138
 Tel. 27 82 46

1 año Garantía.
 Kilometraje ilimitado

Austin Morris Jaguar Rover Triumph

IV Trofeu Sport - Gabriel Paniza, al màxim golejador de cada un dels cinc equips locals

Entrats ja de ple en la temporada liguera de futbol ha sobrepassat la línia de la Primera Volta per als cinc representants llucmajorers (CD Espanya, CF Lluçmajor, Juvenils, Infantils i Alevins del CD Espanya) que competeixen en les diferents categories del futbol mallorquí.

I continua, un any més, el Trofeu Sport (abans Bar Sport) que va premiar la labor més realitzadora del jugador que aconseguí més gols de cada un dels cinc equips locals. Amb la novetat que enguany, en honor al seu creador i costejador, s'anomenarà "TROFEU -SPORT GABRIEL PANIZA" que amb la present arriba ja a la IV edició.

Abans de passar a oferir els gols que es duen marcats i llurs protagonistes, recordem els vencedors de la passada edició, és a dir, C.D. Espanya: Miquel Monserrat amb 8 gols, C.F. Lluçmajor; Silverio Piqueras amb 6 gols; Juvenils: Eusebi Alvarez, amb 14 gols; Infantils Miquel Magaña, amb 22 gols i Alevins: Bernat Cardell amb

8 gols.

GOLEJADORS TEMPORADA 1984-85

C.D. Espanya (I Preferent): J. Oller 8 gols, M. Monserrat 6, S. Feliu 4, F. Cano 3, A. Piña 2, F. J. Orfila 1, M. Mas 1 i J. Mas 1.

C.F. Lluçmajor (II Regional): Silverio P. 10 gols, Alejandro F. 3, Manresa D. 3, B. Garí 3, R. Sampol 2, B. Sacares 1, A. Clar 1

i M. Luque 1.

Juvenils C.D. Espanya (II Regional): R. Guasp 12 gols, M.A. Salom 8, E. Alvarez 6, J. Tomás 5, C. Tomás 5, J. L. Taboada 4, J.C. Jaume 4, S. Morell 2, J. Mora 2, R. Fuentes 1, A. Servera 1 i R. J. Ramos 1.

Infantils C.D. Espanya (I Regional): Ll. Mojer 15, gols, A. Salom 11, B. Cardell 5, A. Martí 3, A. Clar 2, M. Matas 1 i

L. Sampol 1. Els gols que manquen (2) per completar el total dels 40 que han marcat els infantils foren aconseguits per defensors contraris en pròpia porta.

Alevins C.D. Espanya (I Regional): S. Martí 18 gols, F. Carmona 12, J. Martorell 11, J. Janer 3, J. Bonet 2 i A. Ruiz 2.

Darreres jornades comptabilitzades: 23 i 24 de Febrer de 1985.

Joan Quintana Castell

Colombòfila

CAMPIONAT DE COLOMS MISSATGERS

El Club Colombòfil de Lluçmajor ja està en plena activitat. Del campionat de 1985 s'han celebrat les quatre primeres proves, totes elles des d'Eivissa, amb la participació de vint-i-dos colomistes, entre els quals n'hi ha cinc de juvenils, com són en Joan Costa, Joan Contestí, Jaume Gomila, Bartomeu Miralles i Pere Joan Roig.

Els resultats d'aquestes amollades foren els següents:

I EIVISSA (26-1-85).- Guanyador en Francesc Rosselló seguit de Miquel Mulet i Salvador Paniza. Primer juvenil en Pere Joan Roig.

Participaren 212 coloms, dels quals un 65 o/o

tornaren al seu colomer.

II EIVISSA (2-2-85). El primer classificat fou el juvenil Joan Costa. Després hi ha en Julià Monserrat i en Llorenç Socias, en una prova on participaren 255 coloms i n'arribaren un 80 o/o.

III EIVISSA (9-2-85).- Aquesta amollada ha estat la millor quant a coloms comprovats, ja que pot dir-se que n'han venguts un 85 o/o. Participaren 275 coloms i el guanyador fou en Bernat Bonet davant en Joaquim Janer i Joan Garí. El primer juvenil resultà ser en Joan Contestí.

IV EIVISSA (16-2-85). En Francesc Rosselló que havia estat el guanyador de la primera prova, repetí ei

triomf també en aquesta. A continuació es classificaren Joan Garí i Bernat Bonet. El lloc de primer classificat juvenil fou p'en Pere Joan Roig.

S'amollaren 295 coloms. Un ventet de davant, pot ser la causa que el percentatge de coloms venguts fos més baix que el normal. Només un 50 o/o.

Després d'aquestes quatre amollades la classificació general està encapçalada per Bernat Bonet, seguit de Llorenç Socias i Joan Costa.

A la classificació especial pels coloms designats a l'hora d'engabiar, figuren en primer lloc i per aquest ordre, Bernat Bonet, Antoni Oliver i Julià Monserrat.

Quant als juvenils, el que figura en primer lloc és Joan Costa, seguit de Pere Joan Roig i Bartomeu Miralles.

Manca encara una amollada des d'Eivissa perquè acabi la primera fase del campionat. La fase segona comprèn tres proves més des d'Eivissa, intercalades amb altres tantes des d'Orihuela, dues des de Valdepeñas, una des de Lorca i la darrera i més llarga des de Cabeza del Buey (Badajoz) de més de 700 km.

En els propers números de "Pinte en ample", procurarem anar informant de la marxa d'aquest interessant campionat.

Bernat

Radlografia a un esportista**Jeroni Matamalas, professor d'Arts Marcials****«TENC UN CENTENAR D'ALUMNES»**

El personatge entrevistat és cinturó negre de Judo i de Jiu-Jitsu, i a més, fa alguns anys, com a professional, va ser Pelotari i va arribar a jugar algunes temporades a l'estranger.

Ara regenta, des de fa dos anys, el club "Dojo-Kodokan" de Lluçmajor essent aquest el punt local que més esportistes té dividits en les especialitats de Judo, Culturisme, Gimnàstica, Jiu-Jitsu, Relax (Ioga), Aerobic... Però sense cap dubte on més ha sobressortit aquest

mestre ha estat en Judo ja que dins d'aquesta Art Marcial és on els seus alumnes, gràcies als bons ensenyaments, en edats compreses entre els 5 i els 18 anys, s'han lluit i han aconseguit bastantes medalles d'or, plata i bronze en els diferents campionats de Balears.

Es un home senzill i cordial però això no el priva de ser molt seriós i treballador i en aquests moments prepara una diada escolar de Judo per a la nostra ciutat.

TARJA DE PRESENTACIO

-Carnet d'identitat?
-Jeroni Matamalas Obrador, de 36 anys, natural de Felanitx. Casat amb na Mercè Rincón. Tenim dos fills, una nina de 13 anys que nom Tana i un nin de 10 n'Eladi.
-On vius?
-A Ciutat, de moment.
-Signe zodiacal?
Leo.

TEST PERSONAL

-Si no haguessis estat professors d'arts marcials, què t'hagués agradat ser?
-Tot allò que som.
-Quins estudis tens?
-Batxiller i turisme.
-Quin menjar t'agrada més?
-Gambes "al ajillo".
-Quina beguda?
-Aigua mineral.
-Quantes vegades te mires en so dia al mirall?
-Les necessàries, quan m'afait i quan me pentin.
-De quines coses tens por?
-De no res.
-Recordes la darrera vegada que fumares un "porro"?
-Mai no n'he fumtat cap, ni he pres cap classe de droga.
-Què t'agrada més de Lluçmajor?
-La gent.
-Què opines de "Lluçmajor de Pinte en Ample"?
-Que és una bona revisita.
-Què li demanaries al nostre batle?
-Que solucionàs el problema de la Ronda.
-Has entrat mai a un "Sex-Shop"?
-Sí, a Alemanya, devers l'any 1972.
-Quins països coneixes?

-Espanya, Italia, França, Gran Bretanya, Països Baixos, Alemanya, Dinamarca, Argèlia, Marroc, Tunís, Pakistan, Tahlàndia, Hong-Kong i Filipines.

-Alguna cosa impressionant que t'hagi succeït?

-Veure set o vuit mil persones en unes grades fent-me mambelletes. També em va impressionar, en un altre aspecte, una visita a una presó de Filipines.
-Què li regalaries en aquests moments a la teva dona?

-Una joia.
-Dius moltes paraules?

-Procur no dir-ne.
-Has pujat mai dalt d'un camell?

-Sí.
-Has vist pel.lícules "porno"?

-Sí.
-Te va allò que en diuen "la marxa"?

-Sí, però en un ambient sa.

-Amb què somnies els vespres?

-Depèn dels problemes.

-Quin instrument saps tocar?

-La guitarra.
-Saps cantar?

-Només quan som tot sol.

-Sí o no a l'avortament?

-Sí, en segons quines circumstàncies.

-Vas a missa?
-De vegades.

-Creus que la fortaleza és signe de major masculinitat?

-No.

-Quines coses detestes?

-La mentida.
-Obeir o manar?

-Per manar s'ha de saber obeir.

-Quines coses te preocupen del nostre món?

-Les guerres i els polítics.

-Què t'agradaria fer i no pots?

-Fins a la data he pogut fer tot allò que he volgut sense perjudicar ningú.

-El teu millor conseller?
-Mon pare.

-Un esportista per a la història?

-Guillem Timoner.

-Quin personatge t'ha impressionat més haver conegut?

-El vaig conèixer a Filipines, Hulk ("La Masa"), un personatge de quasi dos metres d'altura i amb més de cent quilos.

-Creus en una altra vida?

-Sí.

-Te preocupes de mantenir la forma física?

-Sí.

FORA DE TEST

-Creus que la joventut actual practica poc l'esport i és tan passota com es diu?

-Sí, dissortadament, practica poc l'esport.

-Quants d'alumnes tens?

-En tenc un centenar

dividits en varies seccions.

-Parla'ns una mica de cadascuna d'elles?

-El Judo és una disciplina d'alt nivell pedagògic per a allòs i adults.

El Jiu-Jit-su és l'Art més complet en defensa personal, sense mantenir agressivitat. L'Aerobic manté en forma el cos. El Relax ajuda a la concentració fins i tot en les edats més avançades i el Culturisme desenvolupa el físic i et fa guanyar força.

-Algun futur campió dins els teus alumnes?

-Alguns, però amb molt de treball i sacrifici.

-Com vius, per a l'esport o de l'esport? perquè hi ha algú que diu que ets una mica doblerer...

-Visc per a l'esport i de doblerer res, al contrari, l'esport m'ha costat molt de temps i doblers.

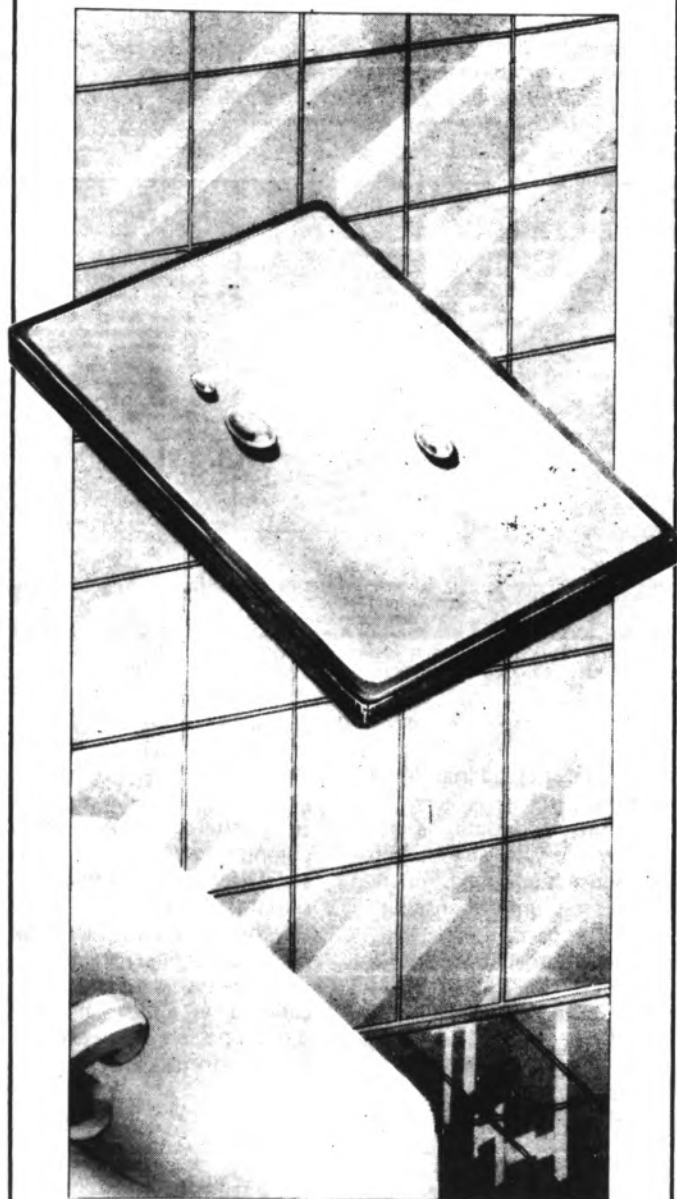
-Quantes mentides ens has dit fins ara?

-Cap.

Ha resultat molt entretingut parlar amb en Jeroni, un home obert i no ha refusat cap resposta encara que algunes s'han deixat per manca d'espai.

Joan Quintana

*Armonia y Calidad
a su "Servicio."*

Lisa y llanamente.

PREFAMA

Materiales de Construcción

Exposición en Palma: C/ Archiduque Luis Salvador, 84
T. 25 16 31 - 29 29 97

Almacén: Gran Via Asima, Manzana 17, Solar 14
Polígono Son Castelló, (La Victoria)
T. 29 40 04

Llucmajor: C/ Pedro Roig, 29
T. 66 01 50 - 66 01 54

Arenal: Carretera Militar, 522
T. 26 22 38

Cala d'Or: Avda. Bienvenidos 17
Tel. 65 77 32

Entre noltros

NAIXEMENTS.

-Maria-Isabel Trujillo Ferragut, filla de Cristòfol i Josepa nasqué dia 21/1

-Andreu Vich Vidal, fill de Miquel i Catalina nasqué dia 25/1.

-Oscar Medina Domínguez, fill de Josep-Bibiano i Maria-Isabel nasqué dia 29/1.

-Aina-Maria Baron Barros, filla de Bernat i Maria-Dolors nasqué dia 1/2.

-Maria-Josepa Rotger Cano, filla de Sebastià i Maria del Carme nasqué dia 9/2.

-Miquel Manresa Garau, fill de Jaume i Maria nasqué dia 11/2.

-Sergi Sansaloni Sens, fill de Sebastià i Brigitte nasqué el 13/2.

-Sebastià Tomàs Adrover, fill de Sebastià i Andreva nasqué el 16/2.

DEFUNCIONS.

Joan Socies i Llambies morí el 12-1 als 77 anys.

Joan Tomàs Fullana morí el 21-1 als 84 anys.

Antoni Puigserver Sastre morí el 21-1 als 69 anys.

Antoni Salvà Sastre va morir el 21-1 als 75 anys.

Aina M. Viñas Munar morí el 23-1 als 65 anys.

Maria Pons Llompарт morí el 25-1 als 87 anys.

Maria Barceló Vaquer morí el 27-1 als 78 anys.

Felisa Moreno Rincón va morir el 27-1 als 87 anys.

Ritta Marttilla de Trobat morí el 29-1 als 43 anys.

Enrique González García morí l'1-2 als 33 anys.

Maria Obrador Adrover morí el 4-2 als 72 anys.

Rosa Amengual Pou morí el 7-2 als 74 anys.

Bernat Mut Roig va morir el 12-2 als 75 anys.

Rafel Juan Servera morí el 15-2 als 72 anys.

Margalida Tomàs Fullana morí el 17-2 als 81 anys.

Antoni Roig Salvà morí el 17-2 als 78 anys.

Pedrona Sastre Salvà morí el 18-2 als 95 anys.

NOTA DE LA REDACCIO.

Al passat número de la nostra publicació va sortir que Dn. Joan López Piris, mort el dia 2 de gener, tenia 100 anys. Havia de dir que tenia 57 anys.

MATRIMONIS.

-Andreu Mas Huguet i Adoració Martínez González es casaren al Santuari de Nostra Senyora de Gràcia dia 5/1.

-Manuel Sánchez Sierra i Esther - Gemma López Romo es casaren a Jutjat de Pau dia 12/2.

-Fernando Bonilla Camboa i Esther Navas Valdivieso es casaren a l'Església Parroquial de S'Arenal dia 9/2.

PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

SABEU QUE US OFEREIX "VIATGES XALOKI"?

- *Bitllets d'avió i vaixell
- *Reserves d'hotels
- *Lloguer de cotxes
- *Viatges de negocis i vacances

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

*C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58*

S'ARENAL

HAMBURGUESES
"PERROS"
"PINCHOS"
"PEPITOS"

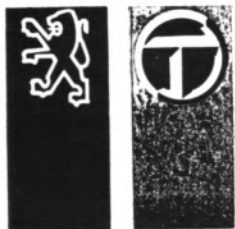
NOVA DECORACIO
TERRASSA

Provin la
nostra
CUINA RAPIDA
ÉS TROPI !...

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUES I MENJARS
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

PEUGEOT TALBOT

TALLERES MARINA

AGENTE OFICIAL

Joan Ramon Clar
Mestre de taller
Carrer Marina, 104
Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

Ca'n Pau Salvà

- *ELECTRODOMESTICS
- *INSTAL·LACIONS
- *REPARACIONS
- *TALLER DE SERVEI PROPI

PREUS DE LIQUIDACIO PER REFORMES!

- OBJECTES DE REGAL
- OBJECTES DE LLAUTO
- VAIXELLES O CRISTELLERIES
- ELECTRODOMESTICS

I MOLTS D'ALTRES PRODUCTES

*BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24`

*TALLER: C/. Weyler, 1
Tel. 66 01.04 - 66 02 55
LLUCMAJOR

GRAN OFERTA

A PARTIR DEL DIA
1 DE MARÇ EL LOTE
DE 6 BRIOIX (BARROS)
VALDRA 100 PTES.
OBTENINT UN
ESTALVI DE 32 PTES

FORN Ca'n Paco

COMPRI ALS PETITS
ESTABLIMENTS. TENDRA
UN TRACTE DIRECTE I
UN AMBIENT FAMILIAR

**ES UNA ATENCIO MES
DEL FORN «CA'N PACO»**

LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45

Ca'n Paco II
C/. Cardenal Roseil, 48 - Tel. 66 12 52